

Inspel till Regionplan med budget för planperioden 2026–2028

Förvaltningsområde Regional
utveckling

Innehållsförteckning

Prognos för år 2025	3
Estimerad prognos för helår 2025	3
Inspel till politiken inför planperioden 2026-2028 utifrån en långsiktig ekonomi i balans.....	4
Framtidsanalys av väsentliga förändringar	4
Förslag på åtgärder för en ekonomi i balans	5

Prognos för år 2025

Estimerad prognos för helår 2025

2025	Estimerad Helårsprognos 2025 (Mkr)	Budgetram 2025 (Mkr)	Befarad Differens (Mkr)
Externa intäkter	258,7	258,7	0,0
Interna intäkter	0	0	0
Personalkostnader	-15,5	-15,5	0,0
Externa omkostnader	-541,6	-541,6	0,0
Interna kostnader	-1,9	-1,9	0,0
Avskrivningar	-2,1	-2,1	0,0
Summa	-302,4	-302,4	0,0

Inspel till politiken inför planperioden 2026-2028 utifrån en långsiktig ekonomi i balans

Framtidsanalys av väsentliga förändringar

- Kollektivtrafiken får enligt Regionplan med budget 2025-2027 (RS/61/2024) uppräknad enligt LPIK.
- Det ekonomiska och säkerhetspolitiska läget innebär att det är svårt att förutse hur den svenska och regionala ekonomin kommer att påverkas, liksom exempelvis energiförsörjningen.
- NATO-medlemskapet kan innebära nya krav på kollektivtrafiken i beredskapssyften. Det kan exempelvis handla om kommunikation via RAKEL eller ökat skydd vid buss- och tåganläggningar vilket skulle kunna innebära höga kostnader. Krav från NATO kan också innebära att infrastrukturen på sträckan Trondheim - Östersund - Sundsvall rustas upp vilket möjliggör utökning av trafiken.
- Elektrifiering med batterier är en mycket stark trend inom kollektivtrafiken i hela världen, så också i vårt län. Elektrifiering kan också ske helt eller delvis med hjälp av vätgas och bränsleceller. Flera kommuner i länet och i Västernorrland satsar på produktion av vätgas, som kan framställas av vatten och överskottsenergi.
- Trafikverkets 1:7 medel för nationell tillgänglighet minskas 2025, trots ett ökat behov. Trafikverket får förhålla sig till anslag som beslutas ett år i taget, vilket innebär påtagliga ekonomiska risker för regionerna som upphandlar och bedriver trafiken. Detta påverkar busstrafik inom Samverkande inland och Norrtåg.
- Norrtåg utökar fordonsflottan med fem begagnade tåg under 2026. Samtidigt kommer en upphandling att startas för att byta ut äldre fordonsstyper samt för att utöka fordonsflottan tills Norrbottenbanan öppnar för trafik i början av 30-talet.
- Den nationella standarden för biljett- och betalsystem (BoB) implementeras runt om i Sverige vilket gör det enklare att resa över länsgränser och nationellt.
- Olika former av digitala lösningar för kollektivtrafiken kommer att öka. Det kan röra sig om on-demand-lösningar och självkörande fordon, antingen var och en för sig eller i kombination.
- Bristen på förare inom både särskild och allmän kollektivtrafik är påtaglig och ökar i länet liksom i riket. Detta kan leda till att trafikuppgifterna inte går att utföra som önskat och det kan även leda till att utvecklingen av förarlösa bussar påskyndas.
- Kraven på digital tillgänglighet (WCAG) för exempelvis hemsida och appar är högt ställda och måste efterlevas.
- Regionens Trafikförsörjningsprogram sträcker sig fram till och med 2026. Ett nytt program behöver tas fram, där kommande mål och inriktningar för länets kollektivtrafik fastställs.
- Östersunds stad växer och bostadsområden och industrietableringar planeras på flera platser i och i närheten av staden. Östersundslänken byggs genom centrala Östersund. Urbanisering är en framgångsfaktor för kollektivtrafik eftersom det innebär ökade möjligheter att skapa bra och attraktiva lösningar och därmed ett ökat resande.
- Den demografiska utvecklingen i länet pekar mot en ökad andel äldre och en minskad andel unga och arbetsföra.
- Avtalen för Regionbuss 2019 och särskild kollektivtrafik, SÄK, för alla kommuner går ut 2029 och behöver handlas upp.

Förslag på åtgärder för en ekonomi i balans

Förslag för att nå en ekonomi i balans (politiskt beslutsnivå)

			Ekonomisk effekt per år		
Planerad åtgärd (typ/benämning)	Kort beskrivning	Konsekvens	2026	2027	2028
Nytt linjenät Östersund	Beslut som implementerades sommaren 2024	Det nya förbättrade linjenätet förväntas öka resandet och därmed ge ökade biljettintäkter kommande år, med stigande effekt.	+1,0	+1,5	+1,5
Ny trafik i Åre	Beslut som implementerades sommaren 2024	Den nya trafiken som exempelvis innehåller samarbete med Skistar förväntas öka resandet och därmed ge ökade biljettintäkter kommande år, med stigande effekt.	+0,3	+0,4	+0,4
Nytt trafikavtal Ragunda/linje 40	Beslut som implementerades vintern 2024	Det nya avtalet är billigare än det tidigare och förväntas därför minska kostnaderna kommande år. Konstant effekt.	+4,0	+4,0	+4,0
Nya zoner och biljettpriser	Beslut som implementeras första halvåret 2025	Det blir enklare att förstå vad olika resor och biljetter kostar och det blir billigare att resa längre sträckor. Detta förväntas öka antalet resor och därmed biljettintäkter. Stigande effekt.	+1,0	+1,0	+1,0
Reklamplatser på bussar	Principer om reklam på stadstrafikens bussar är beslutade och förhandling med trafikföretag pågår.	Nya trafikavtalet tillåter inte reklam och förhandling med trafikföretaget om förutsättningarna i avtalet ska genomföras. Konstant effekt	+0,5	+0,5	+0,5
Se över möjlighet att omförhandla avtal	Se över om det går att göra om trafikavtal Regionbuss 2019 till ett standardavtal istället för funktionsavtal med syftet att öka intäkter	För att se över detta krävs juridisk kompetens vilket innebär en kostnad. En översyn riskerar även att resultera i att avtalet ej går att göra om. Konstant effekt	+2,0	+2,0	+2,0
Kartläggning och analys av trafikplaneringssystem	Med rätt systemstöd kan trafikupphandlingarna bli mer kostnadseffektiva då tjänsteplaneringen är kostnadsdrivande. Ökad kunskap om vilka system som gör vad behövs därför för att	För att göra kartläggningen krävs konsultstöd, kan eventuellt genomföras tillsammans med andra län. Konstant effekt			+2,0

	kunna upphandla rätt.				
--	-----------------------	--	--	--	--

Förslag för att nå en ekonomi i balans (beslut tjänstemannanivå)

			Ekonomisk effekt per år		
Planerad åtgärd (typ/benämning)	Kort beskrivning	Konsekvens	2026	2027	2028
Genomföra biljettkontroller	Anställa biljettkontrollanter för att genomföra kontrollerna	Inrättande av ny tjänst och rekrytering av biljettkontrollanter. Förutsättning att regiondirektörens utvecklingsmedel kan användas i uppstarten under 2025. Uppskattad ekonomisk effekt avser intäkter utöver lönekostnad. Konstant effekt	+1,0	+1,0	+1,0